

Sygn. akt VIII U 89/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

| | |
|-----------------------|--|
| Przewodniczący | sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek |
| Protokolant | Justyna Jarzombek |

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2020 r. w Gliwicach

sprawy P. K. (K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury górniczej

na skutek odwołania P. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 17 grudnia 2019 r. **nr** (...) SP (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 89/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 grudnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu P. K. prawa do emerytury górniczej, podnosząc, że ubezpieczony udowodnił jedynie 22 lata, 9 miesięcy i 8 dni okresów pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą zamiast wymaganych co najmniej 25 lat takiej pracy, wobec czego nie spełnił przesłanek z art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uprawniających do tego świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury górniczej oraz o zasądzenie na jego rzecz od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podnosił, że organ rentowy powinien zaliczyć mu do pracy górniczej okres zatrudnienia w firmie (...) od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. kiedy to stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą pod ziemią.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony P. K. urodził się (...)

W dniu 14 listopada 2019 r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury górniczej. Jednocześnie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa.

Zaskarżoną decyzją z 17 grudnia 2019 r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury górniczej, podnosząc, że ubezpieczony nie udowodnił co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, wobec czego nie spełnił przesłanek z art. 50a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uprawniających do tego świadczenia.

W oparciu o przedłożone przez odwołującego dowody (...) Oddział w Z. zaliczył ubezpieczonemu 22 lata, 9 miesięcy i 8 dni okresów pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą. Do pracy górniczej nie zaliczył okresu zatrudnienia w (...) H. P. w O. od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r., ponieważ zakład nie wykonuje prac górniczych, a jedynie udostępnia pracowników innym zakładom. Organ rentowy uwzględnił odwołującemu:

- 97 dniówek w wymiarze półtorakrotnym z okresu od 29 lutego 1988 r. do 17 grudnia 1988 r.,
- 308 dniówek w wymiarze półtorakrotnym z okresu od 29 czerwca 1989 r. do 28 listopada 1999 r.,
- 93 dniówki w wymiarze półtorakrotnym z okresu od 3 grudnia 2007 r. do 30 kwietnia 2008 r.,
- 11 dniówek w wymiarze półtorakrotnym z okresu od 1 maja 2008 r. do 11 maja 2008 r.,
- 112 dniówek w wymiarze półtorakrotnym z okresu od 1 czerwca 2008 r. do 30 listopada 2008 r.

Organ rentowy nie uwzględnił dniówek półtorakrotnych z okresu od 16 grudnia 2008 r. do 1 września 2012 r., ponieważ dla stanowisk pracy w dozorze wymiar półtorakrotny jest zaliczany jedynie w przypadku członkostwa w drużynie ratowniczej, a także dniówek półtorakrotnych z okresu od 1 grudnia 2008 r. do 15 grudnia 2008 r. z powodu braku rozgraniczenia w zestawieniu za miesiąc grudzień 2008r. ile z dniówek przypadać miało do 15 grudnia 2008 r. (górnika pod ziemią), a ile po (dozór).

Ubezpieczony w okresie od 29 lutego 1988 r. do 17 grudnia 1988 r. pracował w KWK (...) jako ślusarz maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią.

W okresie od 9 stycznia 1989 r. do 28 listopada 1999 r. ubezpieczony był zatrudniony w ZG (...) na stanowisku ślusarza maszyn i urządzeń górniczych pod ziemią (od 9 stycznia 1989 r. do 6 marca 1989 r. i od 29 czerwca 1989 r. do 30 września 1993 r.), a następnie górnika pod ziemią (od 1 października 1993 r. do 28 listopada 1999 r.).

W okresie od 2 grudnia 1999 r. do 1 października 2000 r. ubezpieczony był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w T. jako bezrobotny z prawem do zasiłku od 10 grudnia 1999 r. do 9 czerwca 2000 r.

W okresie od 2 października 2000 r. do 14 kwietnia 2002 r. i od 1 czerwca 2003 r. do 30 listopada 2003 r. ubezpieczony pracował w (...) Zakładzie Produkcyjno-Usługowo-Handlowym (...) Sp. J. G. S., K. S. w Ś. jako operator traka.

W okresie 15 kwietnia 2002 r. do 31 maja 2003 r. i od 1 grudnia 2003 r. do 24 października 2007 r. ubezpieczony pracował w Firmie Produkcyjno-Handlowej (...) G. S. w Ś. jako operator traka.

W okresie od 3 grudnia 2007 r. do 1 września 2012 r. ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) przy (...) w Polsce KWK (...) w B. na stanowiskach: górnika pod ziemią (od 3 grudnia 2007 r. do 15 grudnia 2008 r.), nadgórnika pod ziemią (od 16 grudnia 2008 r. do 15 maja 2011 r.), sztygara zmianowego pod ziemią (od 16 maja 2011 r. do 1 lipca 2012 r.), sztygara oddziałowego pod ziemią (od 2 lipca 2012 r. do 1 września 2012 r.).

W okresie od 3 września 2012 r. do 30 kwietnia 2016 r. ubezpieczony pracował w (...) Sp. z o.o. w S. jako sztygar zmianowy górniczy pod ziemią. Nie był członkiem drużyny ratowniczej.

W okresie od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. ubezpieczony pracował w (...) H. P. w O. jako sztygar zmianowy górniczy pod ziemią. Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją Działalności Gospodarczej głównym przedmiotem działalności (...) H. P. jest pozostała działalność związana z udostępnianiem pracowników (...) 78.30.Z), natomiast przedsiębiorstwo prowadzi również działalność gospodarczą polegającą na wydobywaniu węgla kamiennego (...) 05.10.Z). Pracownicy (...), (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. często pracowali razem na terenie jednej kopalni - (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. były powiązane osobowo. W okresie od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. ubezpieczony jako pracownik (...) wykonywał prace sztygara zmianowego pod ziemią na terenie kopalni KWK (...). Nadzorował wówczas pracowników dołowych zatrudnionych również w (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o., którzy wykonywali roboty górnicze, w szczególności prace przygotowawcze, drażnienie chodników, obsługa przenośników taśmowych, transport materiałów do przodka. Ubezpieczony w tym okresie codziennie zjeżdżał pod ziemię ale nie był członkiem drużyny ratowniczej. W okresach od 16 sierpnia 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. oraz od 20 grudnia 2016 r. do 23 grudnia 2016 r. przebywał na zwolnieniach lekarskich.

W okresie od 1 kwietnia 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...)T.” Sp. z o.o. w S. na stanowisku sztygara zmianowego górniczego pod ziemią. Nie był członkiem drużyny ratowniczej.

Ubezpieczony od 13 września 2019 r. pozostaje w zatrudnieniu w (...) Przedsiębiorstwie Usługowym Sp. z o.o. w Ż. na stanowisku sztygara górniczego zmianowego pod ziemią. Spółka wykonuje usługi górnicze w kopalniach w zakresie obsługi i utrzymania 4 przenośników taśmowych stanowiących ciąg odstawy urobku w trakcie prowadzenia robót przodkowych. W okresie od 13 września 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. ubezpieczony wykonywał prace górnicze w dozorze pod ziemią na terenie KWK (...), w tym miał 165 dniówek zjazdowych. Nie przebywał na zwolnieniu lekarskim ani na urlopie bezpłatnym. Nie był członkiem drużyny ratowniczej.

Ustalono, że łączny okres pracy górniczej ubezpieczonego wynosi 24 lata, 3 miesiące i 8 dni, na który składają się:

- okresy składkowe zaliczone przez organ rentowy – 22 lata, 9 miesięcy i 8 dni;
- okresy pracy górniczej od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. w (...) – 10 miesięcy i 13 dni;
- okresy pracy górniczej od 13 września 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. w (...) Przedsiębiorstwie Usługowym Sp. z o.o. – 7 miesięcy i 17 dni.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację znajdującą się w aktach organu rentowego, zeznania świadków K. K. (2), Z. K., F. S., G. W. (nagranie z rozprawy z 17 lipca 2020 r. k.41) oraz przesłuchanie odwołującego (nagranie z rozprawy z 17 lipca 2020 r. k.41).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie stan faktyczny był w zasadzie bezsporny. W szczególności nie był sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego.

Ubezpieczony kwestionował natomiast wyliczenia organu rentowego w zakresie stażu pracy górniczej. W zaskarżonej decyzji (...) Oddział w Z. zaliczył ubezpieczonemu 22 lata, 9 miesięcy i 8 dni okresów pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, w tym dniówki w wymiarze półtorakrotnym: 97 dniówek od 29 lutego 1988 r. do 17 grudnia 1988 r., 308 dniówek od 29 czerwca 1989 r. do 28 listopada 1999 r., 93 dniówki od 3 grudnia 2007 r. do 30 kwietnia 2008 r., 11 dniówek od 1 maja 2008 r. do 11 maja 2008 r., 112 dniówek od 1 czerwca 2008 r. do 30 listopada 2008 r.

Odwołujący domagał się uwzględnienia do stażu pracy górniczej okresu zatrudnienia w firmie (...) od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. kiedy to stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę sztygara zmianowego górniczego pod ziemią.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja jest prawidłowa, albowiem ubezpieczony nie legitymuje się co najmniej 25-letnim stażem pracy górniczej.

Przesłanki nabycia prawa do emerytury górniczej określa ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 53 ze zm.).

Zgodnie z art. 50a ww. ustawy górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W myśl ust. 2 tego przepisu wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi 50 lat.

Za pracę górniczą uważa się, zgodnie z art. 50c ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zatrudnienie:

- 1) pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;
- 2) pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;
- 3) pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;
- 4) na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalini;
- 5) pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalini i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;

- 6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;
- 7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;
- 8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1;
- 9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

Zgodnie z art. 50d ust. 1 przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

- 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;
- 2) w drużynach ratowniczych.

Zgodnie z przepisem art. 50c ust. 2 ustawy emerytalno-rentowej za pracę równorzędną z pracą górniczą uważa się:

1. zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa w urzędach górniczych, jeżeli zatrudnienie jest związane z wykonywaniem czynności inspekcyjno-technicznych w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4, pod warunkiem uprzedniego przepracowania w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4 co najmniej 10 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, a także w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu;
2. zatrudnienie przy innych pracach, nie dłuższe niż 5 lat, do których pracownicy wykonujący prace określone w ust. 1 i w pkt 1 i 2 przeszli w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-4.

Zgodnie z ust. 3 za pracowników zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa w jednostkach organizacyjnych określonych w ust. 2 pkt 1 uważa się osoby, które posiadają tytuł inżyniera lub technika i są zatrudnione zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami w zakresie górnictwa.

Z kolei jak stanowi ust. 4 okresy pracy górniczej wymienionej w ust. 1 pkt 1-4 wykonywanej za granicą traktuje się na równi z okresami takiej pracy wykonywanej w kraju, jeżeli spełnione są warunki określone w ustawie, wymagane do uwzględnienia tych okresów pracy przy ustalaniu prawa do świadczeń.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy wskazać, że sporny okres zatrudnienia ubezpieczonego w firmie (...) od 29 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. może być – za wyjątkiem okresów zwolnienia lekarskiego od 16 sierpnia 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. oraz od 20 grudnia 2016 r. do 23 grudnia 2016 r. – zaliczony ubezpieczonemu do pracy górniczej. Wprawdzie – jak podnosił organ rentowy – głównym przedmiotem działalności firmy jest udostępnianie pracowników, jednak nie ulega wątpliwości – co potwierdzili powołani świadkowie – że w ww. okresie ubezpieczony pracował jako sztygar zmianowy pod ziemią w kopalni KWK (...) i nadzorował pracę górników. Biorąc pod uwagę treść cytowanego wyżej art. 50d ust. 2 w zw. z ust. 1 pkt 2 tego artykułu oraz fakt, że ubezpieczony nie był członkiem drużyny ratowniczej, nie można przeliczyć ubezpieczonemu dniówek zjazdowych w wymiarze półtorakrotnym.

Sąd wskazuje, że nawet zaliczenie ww. okresu pracy, tj. 10 miesięcy i 13 dni, do stażu pracy górniczej (uwzględnione 22 lata, 9 miesięcy i 8 dni) nie spowoduje przekroczenia 25 lat takiej pracy.

Powyższego nie zmienia również ewentualne doliczenie do stażu pracy górniczej okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Usługowym Sp. z o.o. od 13 września 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r., tj. 7 miesięcy i 17 dni, kiedy to ubezpieczony również pracował jako sztygar zmianowy pod ziemią w KWK (...), zatem niewątpliwie wykonywał prace górnicze. Doliczenie ww. okresu do stażu pracy górniczej spowoduje, że ubezpieczony będzie legitymował się okresem pracy górniczej wynoszącym 24 lata, 3 miesiące i 8 dni.

Rację ma zatem organ rentowy, który stwierdził, iż odwołujący nie ma prawa do emerytury górniczej, gdyż nie spełnił wszystkich przesłanek z art. 50a ustawy emerytalno-rentowej, ponieważ nie udowodnił 25-letniego okresu pracy górniczej i równorzędnej.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek